

عنوان مقاله:

بررسی رویکردهای بلاغی نوین در تفسیر قرآن (مطالعه موردی: التفسیر البنائی للقرآن الکریم محمود بستانی)

محل انتشار:

پژوهشنامه نقد ادب عربی، دوره 10، شماره 20 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 32

نویسندگان:

ابوالفضل رضائی - دانشگاه شهیدبهبشتی

حجت رسولی - استاد دانشگاه شهید بهشتی

فاطمه رئیس میرزایی - دانشگاه شهیدبهبشتی

خلاصه مقاله:

در دوره معاصر، تفسیر بلاغی قرآن با رویکردها و شیوه های جدید و توسط مفسرانی چون سیدقطب، امین الخولی، عایشه عبدالرحمن بنت الشاطیء، نصر حامد ابوزید و برخی مفسران دیگر صورت گرفته است. یکی دیگر از این رویکردهای جدید و مبتکرانه در این حوزه، روش ساختارگرایانه محمود بستانی در «التفسیر البنائی للقرآن الکریم» است. وی در این اثر با دو رویکرد معنایی و هنری به بررسی و تفسیر سوره قرآنی به عنوان ساختار و مجموعه ای واحد پرداخته و در این زمینه از هشت عنصر بلاغی: پیام، موضوع، معنایی، صوری، لفظی، موسیقایی، ادبی و ساختار در جهت تبیین ارتباط منسجم بین شکل و مضمون آیات و سوره های قرآن کریم یاری جسته است؛ از میان عناصر فوق، کارکرد عنصر ساختار به عنوان یکی از مهمترین عناصر، بررسی ساختار کلی سوره و نیز بررسی جایگاه عناصر هفت گانه در هر سوره قرآن بوده و اینکه مجموعه این عناصر، چگونه ساختار هندسی سوره را تشکیل می دهند. هدف این پژوهش ضمن معرفی روش ساختارگرایانه بستانی در تفسیر قرآن بر مبنای مبانی مطرح شده در کتاب «القواعد البلاغیه فی ضوء المنهج الاسلامی»، بررسی و تحلیل رویکرد تفسیری وی در تفسیر پنج جلدی «التفسیر البنائی للقرآن الکریم» بوده است و این نتایج به دست آمد که دیدگاه های بستانی در بحث از عنصر پیام، موضوع، بحث تقدیم و تاخیر، ذکر و حذف، عنصر ادبی و عنصر ساختار دیدگاه های جدید در حوزه تفسیر بلاغی قرآن بوده و روش وی به عنوان یکی از شیوه های تفسیر ساختاری با وجود برخی کاستی ها می تواند کارآمد باشد.

کلمات کلیدی:

قرآن کریم، تفسیر بلاغی، تفسیر ساختاری، التفسیر البنائی للقرآن الکریم، محمودبستانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1362981>

